

Dosarul nr. 2ra-29/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: I.Barbacaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I.Cimpoi, A.Danilov, I.Secrieru)

DECIZIE

23 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Victor Burduh
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Lidia Panaid, reprezentată de avocatul Victor Dodon,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Lidia Panaid împotriva Victoriei Știrbu cu privire la încasarea datoriei, dobânzilor de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Victoria Știrbu, reprezentată de avocatul Mihail Barbaroș, a fost casată parțial hotărârea din 14 noiembrie 2017 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani, în partea încasării dobânzilor de întârziere și în această parte a fost emisă o nouă hotărâre,

constată:

La 4 ianuarie 2017, Lidia Panaid a depus cerere de chemare în judecată împotriva Victoriei Știrbu cu privire la încasarea datoriei, dobânzilor de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a indicat că la 21 februarie 2014 a împrumutat Victoriei Știrbu și tatălui ei, Victor Țuțuc, conform contractului nr. 1515, autentificat de notarul public Oleg Gladîș, suma de 74 400 de euro, cu asumarea obligațiunii solidare de achitare a sumei împrumutate potrivit pct. 2 al contractului în termen de 2 ani, până la 21 februarie 2015.

Reclamanta a menționat că, termenul de executare a obligației a expirat, astfel la 29 martie 2016 a expediat o somație în adresa Victoriei Știrbu și tatălui ei, cu solicitarea de a achita datoria, însă a fost lăsată fără răspuns.

Lidia Panaid a invocat că, la 11 mai 2016 a primit de la Victoria Știrbu și tatăl ei, Victor Țuțuc suma de 35 000 de euro, iar suma restantă constituie 39 400 de euro.

Ca urmare, la scurt timp după restituirea unei părți din suma împrumutată, Victor Țuțuc a decedat, iar moștenitoare testamentară a fost stabilită fiica sa, Victoria Știrbu, doar că defunctul nu dispune de anumite bunuri în vederea acoperirii datoriei.

Reclamanta a subliniat că, Victoria Știrbu urmează să execute în întregime obligația de restituire a sumei, și anume, a sumei de 39 400 de euro conform contractului nr.1515 din 21 februarie 2013.

Astfel, la 16 noiembrie 2016, în adresa Victoriei Știrbu a fost expediată o somație cu propunerea de restituire a datoriei de 39 400 de euro, însă a fost lăsată fără răspuns.

În drept, acțiunea a fost întemeiată în baza dispozițiilor art. 512-514, 530, 533 și 572 ale Codului civil. (f.d. 6-8)

Lidia Panaid prin cererea de judecată inițială și cererea de concretizare a cerințelor din 27 septembrie 2017 a solicitat încasarea datoriei de 39 400 de euro, a dobânzilor de întârziere în mărime de 23 627 de euro pentru perioada 22 februarie 2015 – 11 mai 2016 ce rezultă din suma datorată de 74 400 de euro și a dobânzilor de întârziere în mărime de 10 158 de euro pentru perioada 11 mai 2016 – 27 septembrie 2017 ce rezultă din datoria de 39 400 de euro, precum și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 25-44)

Prin hotărârea din 14 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea depusă de către Lidia Panaid a fost admisă. S-a încasat de la Victoria Știrbu în beneficiul Lidiei Panaid suma de 39 400 de euro cu titlu de datorie și suma de 33 785 de euro cu titlu de dobânzi de întârziere, precum și cheltuielile de judecată legate de plata taxei de stat în mărime de 25 000 de lei.

La 8 decembrie 2017, Victoria Știrbu, reprezentată de avocatul Mihail Barbaroș a declarat apel împotriva hotărârii din 14 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Victoria Știrbu, reprezentată de avocatul Mihail Barbaroș, a fost casată parțial hotărârea din 14 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în partea încasării dobânzilor de întârziere și stabilirea sumei totale care urmează a fi încasată, și a fost emisă o nouă hotărâre în această parte. S-a încasat de la Victoria Știrbu în beneficiul Lidiei Panaid suma de 4 033,75 de euro cu titlu de dobândă de întârziere, cu stabilirea sumei totale de 43 433, 75 de euro sau echivalentul acestei sume în lei MD la data executării hotărârii. În rest, hotărârea din 14 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost menținută.

La 1 august 2018, Lidia Panaid, reprezentată de avocatul Victor Dodon a declarat recurs împotriva deciziei din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel în partea casată este una neîntemeiată, aceasta deoarece a fost interpretată în mod eronat legea.

Recurenta a remarcat că a încheiat contractul de împrumut în calitate de persoane fizice și a considerat că părțile contractante nu dețineau calitatea de consumatori.

Lidia Panaid, reprezentată de avocatul Victor Dodon a menționat că, instanța de fond corect a constatat că, dobânda de întârziere este de 9% peste rata dobânzii

prevăzută de art. 585 Cod civil, dacă legea sau contractul nu prevede altfel, nefiind admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 22 mai 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 1 august 2018, este în termen.

Prin încheierea din 12 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Lidia Panaid, reprezentată de avocatul Victor Dodon a fost considerat admisibil și fără a prejudicia fondul a fost dispusă judecarea acestuia de către completul din 5 judecători. (f.d. 98).

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de către Lidia Panaid, reprezentată de avocatul Victor Dodon, de a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, în partea pretenției cu privire la încasarea dobânzilor de întârziere, cu emiterea în partea dată a unei noi hotărâri cu privire la admiterea parțială a pretenției, iar în rest de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție evidențiază că Lidia Panaid, reprezentată de avocatul Victor Dodon prin prezentul recurs a contestat decizia din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău doar în partea admiterii parțiale a pretenției cu privire la încasarea dobânzilor de întârziere. În rest, decizia din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 14 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani nu au fost contestate.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs verifică legalitatea deciziei din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 14 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani doar în partea atacată de recurentă.

După cum denotă actele cauzei, Lidia Panaid s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Victoriei Știrbu cu privire la încasarea datoriei, dobânzilor de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță prin hotărârea din 14 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a admis acțiunea depusă de către Lidia Panaid. S-a încasat de la Victoria Știrbu în beneficiul Lidiei Panaid suma de 39 400 de euro cu titlu de datorie și suma de 33 785 de euro cu titlu de dobânzii de întârziere, și cheltuielile de judecată legate de plata taxei de stat în mărime de 25 000 de lei. (f.d. 25-44)

Judecând apelul declarat de către Victoria Știrbu, reprezentată de avocatul Mihail Barbaroș, Curtea de Apel Chișinău a ajuns la concluzia admiterii acestuia, casării hotărârii primei instanțe, în partea încasării dobânzilor de întârziere, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care s-a dispus încasarea de la Victoria Știrbu în beneficiul Lidiei Panaid a sumei de 4 033,75 de euro cu titlu de dobânzi de întârziere și stabilirea sumei totale de 43 433, 75 de euro sau echivalentul acestei sume în lei MD la data executării hotărârii. În rest, hotărârea din 14 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanța de apel având în susținere prevederile art. 210 alin. (1), 514, 572 alin. (2), 619 alin. (1), 872 alin. (1) și 867 alin. (1) ale Codului civil, a reținut corectă soluția primei instanțe cu privire la obligarea Victoriei Știrbu de a restitui suma restantă a datoriei de 39 400 de euro.

În aceeași ordine de idei, Curtea de Apel Chișinău a reținut că obligația de restituire a împrumutului nerambursat, îi revine Victoriei Știrbu, ca moștenitor testamentar în condițiile în care Victor Țuțuc a decedat, iar împrumutul a fost acordat ambelor părți.

Sub un alt aspect, Colegiul a reliefat că quantumul dobânzilor de întârziere ce decurge din contractul de împrumut, încheiat între persoane fizice urmează a se determina ținându-se cont de stipulările art. 619 alin. (1) Cod civil.

Respectiv, Colegiul a considerat că suma de 33 785 de euro solicitată de reclamantă-intimată cu titlu de dobânzii de întârziere, este disproporționat de mare în raport cu suma datoriei existente de fapt și constatate prin hotărâre judecătorească în sumă de 39 400 de euro.

În acest sens, Curtea de Apel Chișinău a apreciat ca justificat calculul prezentat de apelantă, și anume, suma de 39 400 de euro x 6,5% = 2 561 de euro; 2 561 de euro/365 zile = 7,01 euro; 7, 01 de euro x 575 zile (perioada de întârziere, calculată de către instanță 22 februarie 2015 – 27 septembrie 2016) ce constituie 4 030, 75 de euro.

Finalmente, instanța de apel a conchis că urmează a fi stabilită și încasată suma totală de 43 433,75 de euro, compusă din suma de 39 400 de euro și suma de 4 030,75 de euro sau echivalentul în lei MD la data executării hotărârii.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău a considerat că, prima instanță eronat a calculat dobânda de întârziere, aceasta deoarece încasarea de la Victoria Știrbu a

sumeii de 33 785 de euro este excesivă și una vădit disproporțională în raport cu suma datoriei adjudecate, motiv care impune casarea hotărârii în partea încasării dobânzilor de întârziere.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că la soluționarea cauzei, au fost stabilite pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea cauzei în fond, însă concluziile primei instanțe și instanței de apel în partea pretențiilor cu privire la încasarea dobânzilor de întârziere, sunt incorecte, fapt ce rezultă din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios în coroborare cu materialul probator prezentat de părți.

Conform art. 8 alin. (1) și (2) lit. a) Cod civil, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sunt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile. Drepturile și obligațiile civile apar din contracte și din alte acte juridice.

Art. 9 alin. (1) Cod civil, stipulează că persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri.

În context, art. 514 Cod civil, prevede că obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 867 alin. (1) Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Astfel, s-a stabilit cu certitudine că în baza contractului de împrumut din 21 februarie 2013, Lidia Panaid a acordat lui Victor Țuțuc și Victoriei Știrbu cu titlu de împrumut suma de 74 400 de euro, cu termenul de rambursare de 2 ani, până la 21 februarie 2015.

Respectiv, la 11 mai 2016, Victor Țuțuc și Victoria Știrbu au restituit parțial Lidiei Panaid datoria de 35 000 de euro, fapt confirmat prin declarația autenticată notarial, înregistrată cu nr. 9154. (f.d. 13)

S-a stabilit că după restituirea unei părți din suma împrumutată, Victor Țuțuc a decedat, iar moștenitoare testamentară a fost stabilită fiica sa, Victoria Știrbu.

La fel, din materialul probator al cauzei reiese că, Victoria Știrbu nu a respectat executarea în termen a contractului încheiat cu Lidia Panaid.

Astfel, speței sunt incidente și dispozițiile art. 572 alin. (2) Cod civil, care reglementează că obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Iar, conform art. 667 alin. (1) Cod civil, părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele normelor imperative de drept, contracte și pot stabili conținutul lor.

În context, art. 668 alin. (1) Cod civil, prevede că contractul încheiat legal obligă părțile nu numai la ceea ce au stipulat expres, dar și la tot ceea ce rezultă din

natura lui în conformitate cu legea, cu uzanțele sau cu principiile echității, iar alin. (3) al aceluiași articol indică expres că, contractul poate fi modificat sau rezolvit numai în conformitate cu clauzele sale ori prin acordul părților dacă legea nu prevede altfel.

Art. 871 alin. (1) Cod civil, stipulează că împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract.

În favoarea concluziei enunțate instanța de recurs reține că se atestă în mod incontestabil faptul că suma restantă, neachitată de către Victoria Știrbu față de Lidia Panaid constituie 39 400 de euro.

Astfel, la 16 noiembrie 2016, Victoria Știrbu a fost somată de către Lidia Panaid în vederea restituirii împrumutului în mărime de 39 400 de euro, precum și dobânzile de întârziere, reieșind din 9% peste rata dobânzii de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei. (f.d. 14)

Este cert și faptul că Victoria Știrbu nu a restituit datoria (împrumutul) în termenul și în modul stabilit în contract, iar obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii, calculate din suma de 74 400 de euro pentru perioada 22 februarie 2015- 11 mai 2016 și din suma restantă de 39 400 de euro pentru perioada 11 mai 2016 – 27 septembrie 2017.

Conform art. 872 alin. (1) Cod civil, în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, împrumutătorul poate cere pentru întreaga sumă datorată o dobândă în mărimea prevăzută la art. 619 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Raportând la caz cadrul legal enunțat și reieșind din constatările sus-menționate, instanța de recurs accentuează că în speță, contractul de împrumut este cu titlu oneros, fiind purtător de dobândă.

Aici se va remarca că dobândă poate fi solicitată de împrumutător în cazul neexecutării de către împrumutat a obligației de restituire a împrumutului, indiferent de faptul dacă dobânda a fost sau nu stipulată în contract, or, prin lipsa de folosință a unei sume de bani, creditorului i se provoacă un prejudiciu, în cazul nerambursării împrumutului în termen.

La caz, prezintă relevanță și dispozițiile art. 619 alin. (1) și (2) Cod civil, conform căruia obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus. În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Aici este de menționat că dobânda de întârziere prevăzută de art. 619 Cod civil, reprezintă o modalitate de despăgubire pentru întârzierea executării obligațiilor pecuniare, considerându-se că are loc folosirea mijloacelor financiare străine. La rândul său, folosirea mijloacelor financiare străine are loc în cazurile în care cumpărătorul reține plata pentru bunurile procurate, clientul nu achită plata pentru lucrările executate și serviciile prestate, locatarul întârzie să achite chiria.

În cazul în care dobânda de întârziere pentru neexecutarea obligațiilor pecuniare nu a fost stabilită prin contract scris între părți, creditorul este îndreptăți

la plata sumei de bani și a dobânzilor de întârziere numai atunci când datoria debitorului a ajuns la scadență și nu a fost executată, condiție prezentă în speță.

Totodată, norma la care se face referire, și anume, art. 585 Cod civil, reglementează expres că în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Iar, prin rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei se subînțelege acea rată, care este aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt. Caracterul rezonabil se determină în fiecare caz aparte, inclusiv este necesar să se țină cont de clauzele contractuale, de tipul contractului, de faptul dacă a fost stipulată vreo garanție a debitorului, de termenul contractului, de condițiile de creditare ale băncii. Este rezonabilă, de asemenea, acea dobândă, care este mai aproape de mărimea ratei de bază a Băncii Naționale a Moldovei.

Instanța de recurs reține că în interpretarea corectă a prevederilor art. 619 Cod civil, este de înțeles că dobânda de întârziere în mărime de 5% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 Cod civil se aplică în privința persoanelor fizice care, la încheierea contractului dețineau calitatea de consumator, iar dobânda de întârziere în mărime de 9% se calculează pentru contractele încheiate între persoanele juridice, persoane fizice și între persoane fizice și juridice care nu dețineau calitatea de consumator.

Conform art. 1 din Legea privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003, consumator este orice persoană fizică ce intenționează să comande sau să procure ori care comandă, procură sau folosește produse, servicii pentru necesități nelegate de activitatea de întreprinzător sau profesională.

La acest segment, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție statuează că instanțele de judecată nu au ținut cont de aceste prevederi legale și au dispus în mod diferit încasarea dobânzilor de întârziere, în temeiul art. 619 alin. (2) Cod civil, pentru neexecutarea în termen a obligațiilor asumate prin contract.

Or, în situația în care Victoria Știrbu nu a restituit datoria (împrumutul) în termenul și în modul stabilit în contractul nr. 1515 din 21 februarie 2014, iar întârzierea în executarea obligațiilor pecuniare are drept consecință plata dobânzilor de întârziere, în cazul Victoriei Știrbu survin efectele prevederilor art. 619 alin. (1) Cod civil, în conformitate cu care obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii în mărime de 5% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

În speță, s-a stabilit incontestabil că în contractul care a dat naștere raportului juridic, Victoria Știrbu figurează ca persoană fizică, care deține calitatea de consumator, cu atât mai mult că din conținutul contractului respectiv nu rezultă că Victoria Știrbu a împrumutat suma de 74 400 de euro cu scopul de a desfășura o anumită activitate de întreprinzător sau profesională pentru a obține un oricare venit.

Pe când, dispoziția art. 619 alin. (2) în temeiul căroră Lidia Panaid și-a întemeiat cerințele este aplicabilă doar situațiilor în care nu participă consumatorul, iar serviciile sunt procurate, comandate sau folosite pentru necesități legale de

activitatea de întreprinzător sau profesională, pentru a obține un careva profit, condiții însă ce nu se atestă la caz.

Or, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, care indică că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, Lidia Panaid nu a prezentat probe plauzibile ce ar confirma că Victoria Știrbu a primit cu împrumut suma de 74 400 de euro cu scopul de a desfășura o anumită activitate de întreprinzător sau profesională și a obține un anumit venit în acest sens.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că prevederile art. 619 alin. (2) Cod civil, la care a făcut greșit trimitere Lidia Panaid și care a fost neîntemeiat reținută de prima instanță, iar greșit interpretată de instanța de apel nu este aplicabilă speței date, or, în situația în care în contractul de împrumut în calitate de împrumutat figurează o persoană fizică și nu este indicată clauza că suma împrumutului este destinată pentru a obține anumite beneficii în rezultatul desfășurării unei activități comerciale sau profesionale, se aplică prevederile art. 619 alin. (1) Cod civil, unde dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585, dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Ca urmare, instanța de recurs conchide că pretenția Lidiei Panaid invocată în acțiune cu privire la încasarea dobânzilor de întârziere urmează a fi admisă în parte.

În condițiile în care, până la data depunerii acțiunii, Victoria Știrbu nu a restituit suma împrumutată și nici dobânzile de întârziere, instanța de recurs constată că Lidia Panaid este în drept de a pretinde la încasarea dobânzilor de întârziere pentru perioada 22 februarie 2015 – 11 mai 2016 (dată la care a fost restituită suma de 35 000 de euro din suma totală a împrumutului 74 400 de euro) și pentru perioada 11 mai 2016 – 27 septembrie 2017 din suma restantă de 39 400 de euro.

Reieșind din prevederile enunțate și efectuând calculul cu descifrare pe zile și în raport cu suma datoriei, cu aplicarea corectă a ratei de bază a Băncii Naționale a Moldovei, instanța de recurs constată că pentru perioada 22 februarie 2015 – 11 mai 2016, suma dobânzilor de întârziere este de 20 007,47 euro, conform calculului descifrat după următoarea formulă: $74\ 000 \text{ euro (suma datorată) } \times (5\%, \text{ dobânda conform art. 619 alin. (1) Cod civil) } + \text{ rata de refinanțare a BNM (pentru fiecare perioadă în parte) } \div 365 \text{ (zile din an) } \times 445 \text{ (zile aflate în întârziere)}$ și pentru perioada 11 mai 2016 – 27 septembrie 2017, suma dobânzilor de întârziere este de 7 866,50 de euro, conform calculului descifrat după următoarea formulă: $39\ 400 \text{ de euro (suma datorată) } \times (5\%, \text{ dobânda conform art. 619 alin. (1) Cod civil) } + \text{ rata de refinanțare a BNM (pentru fiecare perioadă în parte) } \div 365 \text{ (zile din an) } \times 505 \text{ (zile aflate în întârziere)}$, iar în total suma de 27 873,97 de euro.

Or, Victoria Știrbu a avut obligația restituirii datoriei la data limită indicată, însă nu și-a executat această obligație în termenul stabilit, iar întârzierea în executarea obligațiilor pecuniare are drept consecință plata dobânzilor de întârziere.

Sub acest aspect, urmează a fi respinsă pretenția Lidiei Panaid de încasare a dobânzilor de întârziere în partea în care depășește suma calculată mai sus cu

aplicarea corectă a ratei de bază a Băncii Naționale a Moldovei și, respectiv hotărârile instanțelor de judecată în acest sens urmează a fi casate.

În conformitate cu art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuieli de judecare a cauzei.

Art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Astfel, din materialele cauzei se constată cu certitudine că, la depunerea cererii de recurs, Lidia Panaid a suportat cheltuieli de judecată în sumă de 9 851 de lei cu titlu de taxă de stat, ceea ce se confirmă prin ordinul de încasare a numerarului nr 2QT0-0100 din 31 iulie 2018. (f.d. 89)

Prin urmare, instanța de recurs consideră că urmează a fi încasată de la Victoria Știrbu în beneficiul Lidiei Panaid suma de 9 851 de lei, cu titlu de taxă de stat, achitată la depunerea recursului.

Din cele menționate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Lidia Panaid, de a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea pretenției cu privire la încasarea dobânzilor de întârziere și în partea dată a pronunța o nouă hotărâre cu privire la admiterea parțială a cerinței sub aspectele sus enunțate, în rest, pretenția urmează a fi respinsă, iar decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea necontestată, urmează a fi menținută.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), art. 445 alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Lidia Panaid, reprezentată de avocatul Victor Dodon.

Se casează parțial decizia din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 14 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Lidia Panaid împotriva Victoriei Știrbu cu privire la încasarea datoriei, dobânzilor de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea pretenției cu privire la încasarea dobânzilor de întârziere, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care:

Se admite parțial pretenția Lidiei Panaid împotriva Victoriei Știrbu cu privire la încasarea dobânzilor de întârziere.

Se încasează de la Victoria Știrbu în beneficiul Lidiei Panaid dobânzile de întârziere pentru perioada: 22 februarie 2015 – 11 mai 2016 în sumă de 20 007,47 euro și pentru perioada 11 mai 2016 – 27 septembrie 2017 în sumă de 7 866,50 de euro, iar în total suma de 27 873,97 de euro convertiți în lei MD conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la momentul executării hotărârii, în rest,

pretenția cu privire la încasarea dobânzilor de întârziere se respinge ca fiind neîntemeiată.

Se încasează de la Victoria Știrbu în beneficiul Lidiei Panaid, cheltuielile de judecată în sumă de 9 851 de lei, cu titlu de taxă de stat.

În rest, decizia din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 14 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Victor Burduh

Tamara Chișca-Doneva